

Vejledning målrettet landmænd i kvalificering af prototypens datagrundlag

Morten Nyland Christensen

SEGES Innovation, Ledelse & Økonomi

Denne vejledning giver et overblik over data, der skal anvendes til prognosen for fremstillingsprisberegningen. En databaseret model virker ikke uden kvaliteten er i orden. Derfor er der visse minimumskrav til data, som beskrives i denne vejledning. Det er en kort vejledning, der kan anvendes som tjekliste til at vurdere om datagrundlaget er tilstrækkeligt inden brug af modellen. Dette er en forudsætning for at få fuldt udbytte af værktøjet.

Budget

Et gennemarbejdet budget sikrer et grundlag for at vurdere den fremtidige økonomi. Dette indebærer et teknisk budget, som udgør fundamentet for den økonomiske udvikling budgettet viser. Disse forudsætninger om fremtidige inputpriser og mængder kan anvendes til at vurdere om de hændelser der kommer i budgetperioden, afviger fra forventningen ved udarbejdelsen af budgettet. Mange budgetter bliver leveret til finansieringsinstitutter, hvilket gør det naturligt at anvende netop det budget som målestok for, om økonomien går i den forventede retning. Disse budgetter er ofte gennemarbejdet, da det er vigtigt at komme med et realistisk forventet økonomisk resultat for den nærmeste fremtid. Der er ingen garanti for, at forudsætningerne i budgettet er fuldt ud specificeret. Derfor skal det tjekkes at forudsætningerne er specificeret i budgettet, for at det kan danne grundlag for anvendelsen af dette værktøj.

Det første der skal tjekkes er, om der er udarbejdet et teknisk budget som forudsætning i det endelige budget. Et teknisk budget er kendetegnet ved, at dækningsbidraget er specificeret med, hvor meget der forventes at sælge i perioden samt forbruget af input. Værktøjet tager de forskellige input og opstiller dem med den mængde og pris, der er budgetteret. Der kan naturligvis ikke sættes mængde og pris på hver enkelt input, der anvendes, men alle væsentlige input bør være specificeret. Det tjekkes, at alle væsentlige poster er specificeret med kvantum og mængde, samt at der løbende tages stilling til forbruget i de perioder, der er relevant at få en prognose for.

Ønskes der at se på omkostningerne de næste 3 måneder, så er det ikke optimalt, hvis budgettet er fremkommet ved at indkøbet af et givet produkt er estimeret ved at tage årsforbruget og dividere med 12 for at få et månedsforbrug.

Det findes flere muligheder for at få udarbejdet et teknisk budget. Mælkeproducenter kan anvende DMS, der har en relativ omfattende prognose- og budgetmodel. Det er muligt at fremskrive mælkeproduktionen på performance-nøgletal, og foderbudget kan opstilles og valideres ud fra mælkeproduktionsprognosen.

Planteavlerne kan i Mark Online også gå i dybden med de input der skal være til markproduktionen.

Griseproducenterne kan få udarbejdet et teknisk budget gennem excel-modeller hos DLBR, som også kan omsættes til løbende produktion og input.

Den sidste forudsætning for at få data ind i værktøjet er, at detaljerne fra det tekniske budget også overføres til regnskabsprogrammet. Det sker nogle gange, at det kun er de opsummerede omkostninger, der overføres til budgettet, og dermed går værdifulde data tabt i processen.

Kvaliteten af det tekniske budget skal der som udgangspunkt altid arbejdes med. Dette værktøj får, og giver en større værdi ved at få udarbejdet et grundigt budget. Derfor er det vigtigt, at landmanden sammen med ens rådgivere får afstemt formålet med budgettet. Skal der kunne tages korrigerende handlinger fremadrettet, hvor der som baggrund er en solid og realistisk plan, så skal budgetforudsætningerne være i orden. Kvaliteten ses i praksis at være høj i udgangspunktet, men der vil også være steder, hvor der er mulighed for at optimere og dermed sikre et endnu bedre datagrundlag for fremadrettede beslutninger.

Indkøbsdata

Kvaliteten af data vedrørende indkøb af stykomkostninger kan være meget forskellige, hvilket også gælder for, hvornår data kommer ind i regnskabsprogrammet. En stor omkostningspost i den animalske produktion er foder, som i mange tilfælde indkøbes løbende og i større mængder. Det er værdifulde data, da det kan danne grundlag for at se indkøbsmønstre. Dette kan anvendes til at vurdere forbruget og på længere sigt give et likviditetsoverblik.

Det er essentielt at have opdaterede data. Dermed kan værktøjet komme med det bedste kvalificerede bud på forbrug af indkøb, der afspejler nyeste viden. Data skal ind i regnskabet, og der er flere måder at få det opdateret på.

Mange leverandører tilbyder dataoverførsel, men der er meget forskel på, hvornår det bliver leveret. Det kan være en gang om måneden, hver 14. dag eller dagligt. En månedlig levering gør, at data bliver forholdsvis gamle, hvilket ikke er optimalt. Der er også enkelte leverandører, der kun sender en faktura med posten eller e-mail. Der kan igen være forskel på, hvor ofte de sender regningerne, men sådanne regninger kan også have en lang vej til, at de kommer ind i regnskabet. Det er også muligt at få leveret elektroniske fakturaer, som ofte bliver leveret på dagen eller få dage efter leverancen af det indkøbte. Disse har næsten altid en opgørelse med mængde og pris, hvilket gør at data kommer direkte ind i regnskabsprogrammet.

Når du har fundet ud hvordan data bliver leveret, så kan der tages en beslutning om, der er behov for at justere processen. Det er sjældent muligt at ændre på dataoverførsel hos leverandørerne, men så kan der i stedet undersøges, om det er muligt at modtage elektroniske fakturaer, som de fleste leverandører kan levere. Alternativt findes regnskabsprogrammer, der kan omdanne en almindelig faktura til en elektrisk faktura. Det er i den forbindelse en god idé at tage en drøftelse med din regnskabsmedarbejder om, hvordan dette kan optimeres, samt at få specificeret hvordan du ønsker at bruge data, og hvilket krav det sætter til data.

Grundlaget for data er også afhængig af, at kvaliteten er god. Det indbefatter, at forbruget faktureres på fakturadato og ikke betalingsdata, samt at kvantum på indkøb er på ensartet mængde. Altså at der ikke skiftes mellem om indkøb måles i paller samtidig med at andre indkøb af samme vare er antal sække.

Opsummering

Der er flere måder at forbedre datagrundlaget til dette værktøj, som gavner dine muligheder for at tage mere kvalificerede beslutninger. Udover at bedre data giver gode forudsætninger til værktøjet, så vil det også på sigt give fordele i regnskabet. Både når det opgøres sidst på året - og i andre henseender.

SEGES Innovation

Agro Food Park 15, 8200 Aarhus N

T: +45 8740 5000 - F: +45 8740 5010 - E: info@seges.dk

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov. SEGES er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende notatets informationer.